

Bijlage

Gehonoreerde projecten Waddenfonds | juni 2016

WF-2016/162209: Vismigratierivier (deel 2)

Ter hoogte van Kornwerderzand wordt in de Afsluitdijk een vismigratierivier gerealiseerd, die een grootschalige vistrek mogelijk maakt tussen de Waddenzee en het IJsselmeer. De migratierivier moet leiden tot een sterke verbetering van de visstand in Waddenzee en IJsselmeer en het achterland van rivieren en beeksystemen, waaronder rivier de Rijn. In de huidige situatie kunnen vissen maar zeer beperkt migreren door hoge tegenstroomsnelheden en een beperkte openingstijd van de sluisen bij Kornwerderzand.

Het project biedt een passagemogelijkheid via een vier kilometer lange rivier waarbij een natuurlijke zoet-zout overgang wordt gecreëerd, meebewegend met de getijden. De vismigratierivier is geschikt voor alle soorten vis, zowel zwakke als sterke zwemmers en biedt vis onafgebroken de mogelijkheid te trekken. Samen met maatregelen als visvriendelijk sluisbeheer moet de vismigratierivier 70 % van de trekvis in de Waddenzee en het IJsselmeer helpen migreren. Het project wordt uitgevoerd als testcentrum voor wetenschappelijk onderzoek en monitoring. Met de opgedane kennis kunnen wereldwijd vispassages effectiever worden aangelegd.

Voor bezoekers van de vismigratierivier worden fiets- en wandelpaden aangelegd en een informatieruimte ingericht in het aankomende Waddencentrum 'De Nieuwe Afsluitdijk'. Met de aanleg van de vismigratierivier wordt aan de Waddenzeekant een vogelbroedeiland gerealiseerd dat ook als hoogwatervluchtplaats kan fungeren voor wadvogels. Kwelders en hoogwatervluchtplaatsen zijn essentieel voor de instandhouding van diverse soorten wadvogels. Momenteel ontbreken zulke plekken rond de Afsluitdijk.

De vismigratierivier is een initiatief van de Waddenvereniging, Stichting Het Blauwe Hart, Sportvisserij Nederland en de Vereniging Vaste Vistuigen Noord. In samenwerking met It Fryske Gea, RWS en PRW wordt het project onder regie van DNA uitgewerkt en gerealiseerd.

Aanvrager is de gemeente Súdwest Fryslân. Totale kosten van het project: € 28.610.000,-. Bijdrage Waddenfonds: € 14.000.000,-.

WF-2016/159615: Waddencentrum De Nieuwe Afsluitdijk

Op de Afsluitdijk in Kornwerderzand wordt het Waddencentrum De Nieuwe Afsluitdijk (DNA) gerealiseerd met een interactieve expositie over de (ontstaans) geschiedenis en ecologische waarden van het Waddengebied. Ook komen er uitzichtpunten waar bezoekers de Waddenzee met haar bijzondere lichten, weidsheid, getijden met droogvallende zandplaten en vogelrijkdom kunnen ervaren. Het project omvat eveneens een wandelverbinding over de nieuwe spuisluisen, een observatorium met kijkraam voor de nieuwe vismigratierivier, een nieuw fietspad, horeca, een terras aan het water en aanlegplaatsen voor watersporters.

Het Waddencentrum moet de Afsluitdijk als toeristische pleisterplaats voor toeristen uit binnen- en buitenland versterken en fungeren als westelijke poort naar de Waddenzee. Daarnaast brengt het Waddencentrum Nederlandse innovaties zoals de vismigratierivier onder de aandacht van een (inter)nationaal publiek.

Het project Waddencentrum De Nieuwe Afsluitdijk is onderdeel van een groter integraal en majeur programma (DNA, een samenwerkingsverband tussen de provincies Noord-Holland en Fryslân en de gemeenten Hollands Kroon, Súdwest-Fryslân en Harlingen. Aanvrager is de gemeente Súdwest-Fryslân. Totale kosten van het project: € 10.567.500,-. Bijdrage Waddenfonds: € 4.015.650,-

WF-2016/162364: Spuistroomcentrale Kornwerderzand

Het project omvat de realisatie van een spuistroomcentrale in de Lorentzsluizen van de Afsluitdijk bij Kornwerderzand. De spuiokers in de sluizen dienen voor de afvoer van overtollig water van het IJsselmeer naar de Waddenzee. In zes van de tien spuiokers van de Lorentzsluizen worden 18 turbines geïnstalleerd. Met de stroming van het spuiwater kan door middel van deze turbines duurzame energie worden opgewekt.

Het project is een vervolg op het Waddenfondsproject 'Testfaciliteit en Pilot Spuistroom Den Oever'. De test in Den Oever heeft aangetoond dat drie soortgelijke turbines onafgebroken duurzame energie kunnen opwekken. Bij Spuistroomcentrale Kornwerderzand gaat het niet om opschaling van de bestaande technologie, die in Den Oever is toegepast. In Kornwerderzand zal vooral worden onderzocht wat de resultaten zijn van meerdere turbines naast elkaar en welke veiligheids- en ecologische effecten er zijn op de omgeving. Het project is onderdeel van de plannen voor een energie-neutrale Afsluitdijk.

Aanvrager is Kornwerderzand Tidal BV, een combinatie van Tocardo International BV en Antea Group. Totale kosten van het project: € 8.627.289,-. Bijdrage Waddenfonds: € 2.803.869,-.

WF-2016/161472: Programma Vitale kust Eems-Dollard (fase 1)

Op de grens van Nederland en Duitsland ligt het Eems-Dollardgebied, onderdeel van het Eems-estuarium. Een estuarium is een trechtervormige riviermonding met getijverschil, waar zoet rivierwater en zout zeewater met elkaar mengen tot brak water. Nederland telt nog één ander estuarium rond de monding van de rivier de Schelde.

De huidige ecologische toestand van het Eems-estuarium is slecht. Door indijking, stuwen en sluizen is het estuarium ingesnoerd, zijn de karakteristieke geleidelijke overgangen verdwenen en slibt het systeem dicht. Met het programma *Vitale kust* worden zes pilotprojecten langs de kust uitgevoerd, die gericht zijn op ecologische én economische versterking van de Eems-Dollard. Zo worden op het traject Eemshaven-Delfzijl voor de waterveiligheid nieuwe dijkconcepten ontwikkeld, die ook elders toepasbaar zijn.

Aanvrager is de provincie Groningen. Totale kosten van het project: € 34.115.042,-. Bijdrage Waddenfonds: € 23.647.188,-.

WF-2016/159618: Marconi Buitendijks / Strand Delfzijl: schakel tussen stad en wad (fase 3)

Marconi is een integraal project in en rond Delfzijl, waarbij nieuwe waterstaatkundige en ruimtelijke concepten gericht op waterveiligheid en –kwaliteitsverbetering hand in hand gaan met natuurontwikkeling en –beleving, recreatie en toerisme en herstel van cultuurhistorische structuren en elementen. Fase 3 is gericht op uitbreiding van het bestaande zandstrand en het verbeteren van de verbinding tussen de binnenstad van Delfzijl en de Waddenzee. Er ontstaat een vernieuwde stadsrand waarbij de primaire kering landinwaarts wordt verlegd en aantrekkelijker wordt gemaakt als fiets- en wandelboulevard. Een voet- en fietsbrug gaat het stadscentrum verbinden met de kruin van de te vernieuwen primaire kering. Deze brug overbrugt het trein- en vrachtverkeer van en naar de haven en het industrieterrein en vormt de verbinding naar de binnenstad. Over de kering komt een deel van de doorgaande route "Kiek over Diek" via de kade van de haven naar Termunterzijl en verder.

Het project is onderdeel van een groter integraal en majeur programma, waarvan fase 1 (kwelderaanleg) en fase 2 (praktijkproeven kwelderontwikkeling met slib) ook door het Waddenfonds zijn gesubsidieerd.

Na afronding van dit project beschikt Delfzijl over een veiliger en recreatief aantrekkelijke zeekering met een boulevard, een uitzichtpunt en fiets- en wandelverbindingen naar de binnenstad.

Aanvrager is de gemeente Delfzijl. Totale kosten van het project: € 7.724.271,-. Bijdrage Waddenfonds: € 3.209.708,-.